

Dr. Tenk Antal laudációja

elhangzott 2013. szeptember 5-én a NymE MÉK Tanévnyitó Ünnepi Kari Tanácsülésén a Wittmann Antal-díj átadása alkalmából

Dr. Tenk Antal Professzor emeritus Úr 1938-ban született Győrben. 55 évvel ezelőtt, 1958-ban nyert felvételt a Mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Akadémiára, ahol 1962-ben jeles eredménnyel államvizsgázott. Ezt követően a gyakorlati életben kamatoztatta Óvárott megszerzett tudását, majd 1964-ben tanársegédként tért vissza az Alma Mater kötelékébe. Itt végigjárta az egyetemi és tudományos ranglétra lépcsőfokait. A kiterjedt oktatói, valamint társadalmi-közéleti tevékenység mellett eredményes tudományos kutatómunkát végzett. Professzori, tanszékvezetői és intézetigazgatói kinevezése mellett négy cikluson át volt a kar oktatási dékánhelyettese, majd 2001-ben megbízást kapott a Nyugat-magyarországi Egyetem oktatási és intézményfejlesztési rektorhelyettesi teendőinek ellátására. 2008-ban – 70 éves korában – professor emeritusi címet kapott. Dr. Tenk Antal professzor úr továbbra is részt vesz az oktatásban és a Kar társadalmi-közéleti tevékenységében. A közel 50 év folyamán számos olyan tevékenységgel foglalkozott, amelyek az Intézmény hagyományteremtésével, annak megőrzésével, illetve ápolásával kapcsolatosak. Több, azóta hagyományossá vált egyetemi rendezvény (Adventi Hangverseny, Hallgatói, illetve Dolgozói Művészeti Napok, Egyetemi Hallgatói-, illetve Dolgozói Sportvetélkedők) kezdeményezője és szervezője volt. 1968-ban egyike volt a Mosonmagyaróvári Szakemberek Klubja alapítóinak és szervezője a Klub számos rendezvényének. Három éven át ennek elnöki teendőit is ellátta. Aktív szerepet vállalt a Klub és a Gazdászszövetség fúziójában, majd 5 éven át a Szövetség elnökségi tagja volt. Tevékenységének egyik fontos része a hagyományőrzés és –ápolás területe, a „nagy elődök” emlékének őrzése. Ezen a téren évtizedek óta fejti ki a tevékenységét: 1997-ben és 2007-ben konferenciát szervezett a Karon Hensch Árpád, a mezőgazdasági üzemtani tudomány hazai úttörője tiszteletére. 2013-ban feldolgozta és egy könyvrészletben jelentette meg a nagy tudós életpályáját, illetve egy PhD konferencián tartott róla előadást. Ez év májusában az Óvári Gazdászok Szövetségének Közgyűlésén javasolta egy Hensch szobor felállítását, időközben elvégezte a szoborállítás szervezését és ez év szeptember 27-án ünnepélyes keretek között sor kerülhet a szobor avatására. Az oktató-kutató-, valamint az oktatásszervező munkáját és a társadalmi-közéleti tevékenységét az utóbbi években számos kitüntetéssel ismerték el, többek között a Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztjével.

Dr. Tenk Antal életpályája

Tenk Antal 1938. november 19-én született Győrben. Édesapja szabómester, édesanyja háztartásbeli volt. Az általános iskola alsó tagozatát Gyirmóton, felső tagozatát pedig Győrben, a Gárdonyi Géza Általános Iskolában végezte. 1953-ban onnan került a győri Révai Miklós Gimnázium első orosz-tagozatos osztályába, ahol 1957-ben érettségizett. Mivel az érettségi évében nem vették fel a soproni Erdőmérnöki Főiskolára, ezért egy évet a Kisalföldi Állami Erdőgazdaságban dolgozott, fizikai munkásként. 1958-ban felvételt nyert a Mosonmagyaróvári Agrártudományi Főiskolára, ahol 1962-ben jeles eredménnyel államvizsgázott. Egyetemi hallgató korában három évig TDK munkát végzett és ennek révén két ízben kari-, egy alkalommal pedig országos TDK konferencián szerepelt. A TDK-munka mellett aktív közéleti tevékenységet folytatott: tagja volt az intézmény kórusának, rendszeresen írt az „Óvári Mezőgazda” című lapban, és a Valétabizottság elnöki teendőit is

ellátta. Hallgatóként ismerkedett meg jelenlegi feleségével, akivel 1962-ben házasságot kötöttek. Két fiuk közül Tamás 1963-ban, Gábor pedig 1966-ban született.

Az egyetem elvégzése után 10 hónapig gyakornokoskodott a halászi „Rákóczi” TSz-ben, majd főagronómusként az újrónafői „Április 4” TSz-be került. Pályázat útján lett egyetemi tanársegéd az akkori Agrártudományi Főiskolán, 1964. április 16-án.

Tanári pályáját a Matematika-Fizika Tanszéken kezdte, ahol kezdetben az Agrometeorológia c. tárgy előadásait tartotta és gyakorlatait vezette. Később bekapcsolódott a Fizika c. tárgy gyakorlatainak vezetésébe és e tárgy több témakörének előadásaival is megbízták.

A hallgató korában elkezdett társadalmi-közéleti tevékenységét tanársegédként is tovább folytatta: Czimber Gyulával 1965-ben megszervezték a „társadalmi szakoktató” képzést, amibe a végzős évfolyamok hallgatói fakultatív módon kapcsolódhattak be és két félév után vizsgát téve „szakoktatói igazolvány”-t kaptak. Ezért a munkájáért 1968-ban a „Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója” kitüntetésben részesült.

Az oktatás és a társadalmi tevékenység mellett rendszeres kutatómunkát folytatott. A TDK témájának folytatásából származó kutatási eredményeinek felhasználásával készült disszertáció alapján 1970-ben egyetemi doktori címet szerzett a Gödöllői Agrártudományi Egyetemen. Ebben az évben egyetemi adjunktussá nevezték ki.

Érdeklődése egyre inkább az agrárökonómiai, gazdaságszervezési, gazdaságmatematikai kérdések felé irányult, ezért 1973-ban beiratkozott a Gödöllőn induló „Üzemgazdasági Szakmérnöki Szak”-ra, ahol 1975-ben szakmérnöki diplomát szerzett. Ennek is köszönhetően 1975-ben TMB ösztöndíjas lett és kutatómunkáját segítő áthelyezték az Üzemtani Tanszékre. Kutatási témája az ágazati kapcsolati mérlegek mezőgazdaságban történő alkalmazásának vizsgálata volt. Az új munkahelyén elsődleges feladata a „Vállalati gazdaságtan” (jelenleg Üzemtan) c. tárgy gyakorlatainak vezetése, illetve a tárgy több témakörének az előadása volt. Közreműködött az Üzemtani Tanszék szervezésében 1982-ben induló „Vállalkozásszervező Szakmérnöki Szak” tantervének és tantárgyi programjainak a kidolgozásában és a szakon 10 éven át tantárgyfelelőse volt az „Operációkutatási módszerek és számítástechnika” c. tárgynak. Ezen kívül több szakmérnöki szak és alternatív blokk (blokktagy) oktatásában is közreműködött.

A '70-es évtizedben tovább folytatta az 1965-ben elkezdett társadalmi-közéleti tevékenységet a szakoktatóképzés szervezésében. A szakoktatóképzést TIT-előadóképzéssé alakították át és egyidejűleg létrehozták az ország első Hallgatói TIT Szervezetét, aminek tanárelnöke lett. 1975-ben szervező titkárként bekapcsolódott a MEDOSz Kari Szervezetének munkájába, ahol elsősorban a dolgozók kulturális-, és sporttevékenységének szervezése volt a feladata. Erre az időszakra esett az Intézmény és a Nyitrai Mezőgazdasági Főiskola kultúr csoportjai közti cserelátogatások-, és fellépések beindítása, amit Demo Milannal, jelenlegi díszdoktorunkkal közösen kezdeményeztek és szerveztek. Ezekért a tevékenységekért a „TIT Kiváló Dolgozója” (1972), „Társadalmi Munkáért” (1972) és „TIT Aranykoszorús Jelvény” (1976 és 1978) kitüntetések kaptak. (a Kari Hallgatói TIT Szervezet is elnyerte a TIT Aranykoszorús Jelvényét, a hallgatók környező falvakban kifejtett előadótevékenységéért.)

1978-ban a MEDOSz Kari szervezetének SzB titkárává választották, ezt a feladatot 1985-ig látta el. Emellett 1983-85 között az Egyetem Szakszervezeti Bizottságának elnöke is volt. Ebben az időszakban (majd utána 1985-2000 között, 15 éven át) „hivatalból” tagja volt a kari-, és az egyetemi tanácsnak is. Kiemelt feladatának tekintette a munkatársak üdültetési

lehetőségeinek a bővítését, ezért – saját szervezésben – megoldották a társintézmények kollégiumaiban történő „csereüdültetést”, valamint a hasonló konstrukcióban bonyolított NDK-s (Stralsund) és lengyel (Sopot) külföldi üdültetéseket.

Ezekért a munkáiért „Kiváló Munkáért” (1984), „SZOT Oklevél” (1984) és „Szakszervezeti Munkáért Arany Fokozat” (1986) kitüntetésekert kapott.

Tanársegédként, illetve adjunktusként 2-2 alkalommal látott el évfolyam- és csoportfelelősi feladatot. Két ízben volt külföldi cseregyakorlatos hallgatói csoport fogadótanára, majd a külföldre (Moszkva, Tbiliszi) utazó hallgatói csoportok kísérője.

A kiterjedt oktatói és társadalmi-közéleti tevékenység mellett eredményes tudományos kutatómunkát is végzett. Az előbbi elismeréseként 1982-ben egyetemi docenssé nevezték ki, ez utóbbi eredményeként pedig 1983-ban sikerült megvédenie kandidátusi disszertációját és elnyerni a „mezőgazdasági tudomány kandidátusa” tudományos fokozatot.

1985-ben kapott megbízást az oktatási-nevelési dékányhelyettesi feladatok ellátására. Erre az időszakra esett a keszthelyi Georgikon Mezőgazdaságtudományi Karral közösen kialakított „alternatív-blokkos” tantervi struktúra létrehozása és az 1985/86. tanévtől történő bevezetése, amiben – oktatási dékányhelyettesként – jelentős szerepet vállalt. Mint oktatási-nevelési dékányhelyettes hivatalból tagja-, majd 1988-1990 között elnöke volt az Egyetemi Oktatási-Nevelési Bizottságnak. 1992-ben egyetemi tanárrá nevezték ki.

A négy ciklusban, összesen 15 éven át tartó oktatási dékányhelyettesi tevékenység főbb állomásai, illetve feladatai közül említést érdemlőek:

(1) A felvételi létszámkeretnek 1990-től kezdődő drasztikus növekedése nyomán: a korábbi 60 fős keretet 1991-től 180-, majd két év múlva 210 főre emelték. Az ehhez szükséges, a korábbinál jóval intenzívebb beiskolázási tevékenység megszervezése, majd a nagyobb létszámból fakadó megnövekedett oktatásszervezési feladatok irányítása – mint oktatási dékányhelyetteshez – elsősorban hozzá tartozott.

(2) 1990-től lehetőség kínálkozott arra, hogy a felsőoktatási intézményekben „külhoni magyar hallgatók” folytassanak tanulmányokat. Az e téren kifejtett aktivitás eredményeként 1995-ben már több, mint 50 fő külhoni magyar hallgató tanult a Karon.

(3) 1992-ben – Dunaszerdahely város polgármesterének kezdeményezésére – Dunaszerdahelyen kihelyezett tagozat létesült, ahová már az 1992/93. tanévre 30 főt iskoláztak be. A főiskola-szintű képzéshez tantervet készített, szervezte a konzultációkat és vizsgákat, közben folyamatos kapcsolatot tartott a kihelyezett tagozatnak otthont adó dunaszerdahelyi középiskolával.

(4) 1993-ban a TMB-től az egyetemekre került a tudományos képzés (PhD képzés), amiben kezdettől fogva, mint programvezető, és mint tudományos vezető vesz részt. Mint ilyen, közreműködött a kari PhD (doktori) dokumentumok készítésében.

(5) 1993-ban a Kar vezetése a korábbi egyszakos képzés helyett a többszakos képzés bevezetését határozta el. A Kar Tanácsától azt a feladatot kapta, hogy – figyelemmel a megváltozott társadalmi igényekre – dolgozza ki az „általános”-, az „élelmiszer minőségbiztosító”-, a „gazdasági”-, a „tejgazdasági”-, a „környezetgazdálkodási”-, a „német gazdasági szakfordító”-, és a „mérnök-tanári agrármérnöki” szakok tantervét. Az év végéig elkészült a hét szak konzisztens kreditrendszeren alapuló tanterve, amely valamennyi szak között áthallgatást, illetve párhuzamos képzést tett lehetővé. Abban az időszakban ez országos szinten is kuriózumnak számított. Végül a Kar három szak indítására kapott engedélyt,

melyeket az 1994/95. tanévben indították először és ahol az új kreditrendszer bevezetéséig – 2002-ig – az általa kidolgozott kreditrendszer alapján történt az oktatás szervezése.

(6) Az új szakok bevezetésének előkészítésével egyidejűleg folyt a Kar első akkreditálásához szükséges akkreditációs anyag (kari akkreditációs jelentés) összeállítása, aminek előkészítésére kapott megbízást.

(7) 1996-ban elkészítette a „Mezőgazdasági Szaktanácsadói Szakmérnöki Szak” tantervét, majd annak elfogadása után rövid ideig a szak vezetője volt. Ezen a szakon két tárgynak (Környezetgazdaságtan, Struktúrapolitika) tantárgyfelelőse jelenleg is. A Növényvédelmi Szakmérnöki Szakon a „Növényvédelmi környezetgazdaságtan”-, az Erdőmérnöki Karon szervezett Erdészeti Növényvédelmi Szakon pedig az „Erdővédelmi ökonómia című tárgyak felelőse.

(8) A gyakorlati képzés feltételeinek javítása-, valamint a szaktanácsadáshoz szükséges bemutatóbázis kialakítása céljából ún. „mintagazdasági hálózat” kialakítását határozták el 1999-ben, amihez kidolgozta azt a szabályzatot, aminek alapján a gazdaságok felvétele-, illetve a hálózat működése 13 év óta történik. Ezalatt az időszak alatt 55-re nőtt a hálózathoz tartozó gazdaságok, illetve bemutatóhelyek száma.

1991-ben megbízást kapott a Kar „Agrárökonómiai és Társadalomtudományi Intézete” igazgatói teendőinek ellátására. 1994-ben áthelyezték az Agrárgazdaságtani és Marketing Tanszékre, ahol tanszékvezetői feladatot látott el 1994-2004 között. Az új munkahelyén az Agrárgazdaságtan, az Agrárpolitika, a Környezetgazdaságtan és az Ökógazdaságtan c. tárgyak felelőse. Munkatársaival a Gazdasági agrármérnöki szakon belül kidolgozták a „Régió- és vidékfejlesztési szakirány”-t, amiben a „Regionális gazdaságtan”, és a „Vidékfejlesztés” c. tantárgyak tantárgyfelelőse volt.

A 2000. január 30-ával befejeződött dékánhelyettség után hamarosan (2001. július 1-jével) megbízást kapott a Nyugat-magyarországi Egyetem oktatási és intézményfejlesztési rektorhelyettesi teendőinek az ellátására, ez a megbízása 2003. december 31-ig tartott. Erre az időszakra (2002. augusztus-december) esett a győri Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskolai Karon a mb. főigazgatói teendők ellátása is.

Rektorhelyettesként fő feladata az Egyetem hét karán folyó képzések felügyelete, koordinálása volt. Irányításával készült el az új, egységes kreditrendszer, amit 2002-ben (egy évvel az OM által előírt határidő előtt) sikerült bevezetni. Emellett több, azóta hagyományossá vált egyetemi rendezvény (Adventi Hangverseny, Hallgatói, illetve Dolgozói Művészeti Napok, Egyetemi Hallgatói-, illetve Dolgozói Sportvetélkedők) kezdeményezője és szervezője volt. Ebben az időszakban kezdődött a bolognai-rendszerű képzés (BSc, MSc) kialakítása, aminek az előkészítésében (a képzési irányok karonkénti kijelölése és koordinálása) irányítóként vett részt.

2006-ban a Kar dékánjától megbízást kapott az intézmény második akkreditációjához készítendő kari jelentés összeállítására, e munka koordinálására, illetve a kétkötetes anyag szerkesztésére. A 2007-ben elkészült anyag alapján a Kar sikeresen átesett második akkreditációján, ahol „A” minősítést kapott.

Az 1993-ban kezdődő PhD képzés szervezésében, a PhD hallgatók munkájának irányításában napjainkig részt vállalt. Az elmúlt 20 év során az általa vezetett programba összesen 80-an nyertek felvételt, közülük 38 főt (48 %) már PhD doktorrá avattak. Tudományos vezetőként 34 hallgató munkáját irányította, közülük 18-an (53 %) kapták meg a PhD doktori fokozatot. A keszthelyi közgazdasági PhD program keretében további 4 hallgatónak volt a tudományos

vezetője, akik közül 3 fő szerzett PhD doktori címet. Így az irányítása alatt 2013-ig 21 fő szerzett PhD doktori fokozatot.

A PhD hallgatók publikációs lehetőségeit bővítendő, 2005-ben és 2009-ben a PhD hallgatóknak országos konferenciát szervezett a Karon.

Saját tudományos kutatómunkájának eredményeit 4 könyvben, illetve könyvrészletben, valamint 143 közleményben jelentette meg.

2008-ban – 70 éves korában – professor emeritusi címet kapott. Továbbra is részt vesz az oktatásban és a Kar társadalmi-közéleti tevékenységében.

Az oktató-kutató-, valamint az oktatásszervező munkájáért és a társadalmi-közéleti tevékenységéért az utóbbi években az alábbi kitüntetésekben részesült:

- Győr-Moson-Sopron megye közoktatásáért Péterfy Sándor Díj (2003)
- Magyar Köztársasági Érdemrend Tisztikeresztje (2004)
- Apáczai Emlékérem Arany Fokozat (2004)
- Nyugat-Magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója (2004)
- Pro Urbe Mosonmagyaróvár (2005)
- World Food Day 2007 Medal (FAO DÍJ, 2007)
- Apáczai Csere János Díj (2009)
- Révai Emlékérem (2009)

Fontosabb szakmai-közéleti megbízatásai:

- MTA-VEAB Agrárökonómiai Munkabizottság elnöke (1994-)
- MTA Agrár-közgazdasági Bizottság tagja (1998-2008)
- GAZDALKODÁS Szerkesztőbizottság tagja (1999-2011)
- VIVAT ACADEMIA Szerkesztőbizottság tagja (2003-2013)
- Egyetemi Minőségbiztosítási Bizottság tagja és a Kar minőségügyi felelőse (2007-2010)
- Mezőgazdasági Szakemberek Klubjának elnöke (1998-2001)
- Óvári Gazdászok Szövetségének elnökségi tagja (2005-2010)

Az óvári gazdasz hagyományok és az Alma Mater érdekében kifejtett társadalmi munkássága

1964. április 16-án került egyetemi tanársegédként az akkori Agrártudományi Főiskolára.

A közel 50 év folyamán az oktató-nevelő munkájához szorosan kapcsolódó számos olyan tevékenységgel foglalkozott, amelyek az Intézmény hagyományteremtésével, annak megőrzésével, illetve ápolásával kapcsolatosak.

Már 1965-ben kezdeményezte és hosszú éveken át szervezte a végzős hallgatóknak fakultatív formában történő szakoktató-, később TIT-előadóképzését, amivel a hallgatók Előadói Oklevelet szerezhettek, és bekapcsolódhattak a TIT munkájába. Az országban elsőként hozta létre az Intézmény TIT Hallgatói Szervezetét. Ezért a munkájáért a Mezőgazdaság Kiváló Dolgozója, a TIT Kiváló Dolgozója-, két alkalommal pedig TIT Aranykoszorús Jelvény kitüntetését kapott. Egy alkalommal a hallgatói szervezet munkáját is TIT Aranykoszorús Jelvényvel ismerték el.

1968-ban egyike volt a Mosonmagyaróvári Szakemberek Klubja alapítóinak és szervezője a Klub számos rendezvényének. Így három alkalommal (1988-89-90) főrendezője volt az Agrárbálnak, három éven át (1998-2001) pedig a Klub elnöki teendőit is ellátta. Aktív szerepet vállalt a Klubnak Óvári Gazdászok Szövetségévé 2005-ben történő válásában, mint az átalakuló közgyűlés levezető elnöke, majd 5 éven át a Szövetség elnökségi tagja.

Az 1970-es évek elején egyik kezdeményezője volt az akkori Nyitrai Agrártudományi Főiskolával azóta is tartó – kezdetben kizárólag kulturális – kapcsolatok kialakításának és szervezője a két intézmény művészeti csoportjai első cserefellépésének Nyitrán, illetve Mosonmagyaróváron.

Mint oktatási dékányhelyettes az óvárkörnyéki termelészövetkezetek anyagi támogatásával 1990-ben létrehozta a Külhoni Magyar Hallgatókért Alapítványt és 1990-2000 között – 10 éven keresztül – szervezte a külhoni magyar hallgatók karácsonyestjeit, ahol – az Alapítvány támogatásával – ezeket a hallgatókat (egy időben több, mint 50 főt) megvendégelték és megajándékozták.

A Kar Szaktanácsadási és Továbbképzési Intézetének megbízása alapján 1999-ben elkészítette a Mintagazdasági Hálózat Működési Szabályzatát, aminek alapján 2000 óta a mintagazdaságok felvétele történik. Azóta 55 gazdaság, üzem és bemutatóhely felvételére került sor és ez a hálózat ma itt újabb két taggal bővül.

Az Intézmény nemzetközi kapcsolatainak erősítése terén kifejtett tevékenységei közül a Dunaszerdahelyen 1992-ben induló kihelyezett főiskolai tagozat létrehozása és több éven át történő szervezése, valamint az Alpok-Adria Együttműködés keretében olasz és szlovák kulturális egyesületekkel kialakított kapcsolatok említhetők. Ez utóbbiak eredményeként 1996-2002 között négy alkalommal rendezett Nemzetközi Kórusfesztivált a Karon. Ezeket a tevékenységeit Pro Urbe Mosonmagyaróvár Díjjal és a nyitrai Szlovák Agrártudományi Egyetem aranyérmével ismerték el és megkapta Győr-Moson-Sopron megye Közgyűlésének „Péterfy Sándor Díját is” is.

A Nyugat-magyarországi Egyetem oktatási és intézményfejlesztési rektorhelyetteseként 2002-ben kezdeményezője volt az Adventi Hangversenyek, illetve a Hallgatói Művészeti Napok megrendezésének. Az előbbit az idén már kilencedik alkalommal szervezi a Karon, az utóbbira – első alkalommal – 2003. április 28 - május 9-én került sor Győrben, az Apáczai Csere János Karon. Ezt a munkáját az Apáczai Emlékérem arany fokozatával, a Nyugat-magyarországi Egyetem Kiváló Oktatója címmel és az Apáczai Csere János Díjjal ismerték el.

A hagyományörzés és –ápolás egyik fontos területe a „nagy elődök” emlékének őrzése, a róluk történő méltó megemlékezés. Ezen a téren évtizedek óta fejt ki a tevékenységét: 1997-ben és 2007-ben konferenciát szervezett a Karon Hensch Árpád, a mezőgazdasági üzemtani tudomány hazai úttörője születésének 150-, illetve 160. éves évfordulója tiszteletére. 2013-ban feldolgozta és egy könyvrészletben jelentette meg a nagy tudós életpályáját, illetve egy PhD konferencián tartott róla előadást. Ez év májusában az Óvári Gazdászok Szövetségének Közgyűlésén javasolta egy Hensch szobor felállítását, időközben elvégezte a szoborállítás szervezését és ez év szeptember 27-án ünnepélyes keretek között sor kerülhet a szobor avatására, a jeles professzor halálának 100. éves jubileumának tiszteletére.